

Wettelijke samenwoning

Twee mensen die samenwonen en dit aan hun gemeente aangeven, zijn wettelijk samenwonend. De aangifte geeft een zekere juridische bescherming.

Toegang

Twee mensen, al dan niet van hetzelfde geslacht, die in België een woning delen, kunnen wettelijk samenwonen: broers en zussen, ouders en kinderen, partners of vrienden.

Het stelsel is alleen toegankelijk voor mensen die juridisch bekwaam zijn om een contract te sluiten, die niet gehuwd zijn en geen samenlevingscontract met een andere persoon hebben gesloten.

Formaliteiten

Deze twee mensen moeten zich persoonlijk aanmelden bij de dienst bevolking. Je krijgt een ontvangstbewijs van de aangifte. De aangifte bevat:

- de datum van de aangifte;
- de naam, voornaam, geboorteplaats en geboortedatum van de 2 partijen;
- de gemeenschappelijke woonplaats;
- de wens van beide partners om wettelijk samen te wonen;
- de vermelding dat beide partijen vooraf kennis hebben genomen van artikelen 1475 tot 1479 van het burgerlijk wetboek dat het statuut van het samenwonen regelt;
- de verwijzing naar het eventuele "samenlevingscontract" dat vooraf door een notaris is opgesteld.

Er wordt gecontroleerd of aan de wettelijke voorwaarden voor het wettelijk samenwonen is voldaan. Als dat het geval is, wordt de aangifte in het bevolkingsregister ingeschreven.

Het samenwonen eindigt:

- Automatisch door het huwelijk of het overlijden van één van de partners.
- Vrijwillig door een gezamenlijke of een eenzijdige verklaring (kostprijs: 200,00 euro). Deze schriftelijke verklaring dien je in bij de ambtenaar van de burgerlijke stand van je gemeente. Je krijgt een ontvangstbewijs.

Samenwonenden kunnen specifieke voorwaarden van het samenwonen in een "samenlevingscontract" regelen. Dit is echter niet verplicht. Alvorens dit contract bij de burgerlijke stand aan te geven, moet je het voor een notaris verlijden. Dan wordt het in het bevolkingsregister ingeschreven.

Rechten en plichten van de samenwonenden

Het burgerlijk wetboek bevat de rechten en plichten van samenwonenden:

- **Bescherming van de gezinswoning.** Het gaat om de woning en de huisraad van de samenwonenden. Eén van de samenwonenden kan niet op eigen houtje beslissen ze te verkopen, weg te schenken of er een hypotheek op te nemen. De andere samenwonende moet vooraf akkoord gaan. Als één van de samenwonenden zonder goede reden weigert, kan de rechter hem dwingen.
- **Bijdragen in de lasten van het samenleven naar evenredigheid van de mogelijkheden.** Dat betekent dat samenwonenden net als echtgenoten verplicht zijn om in de behoeften van het huishouden te voorzien. Beiden zijn dus verplicht om een gedeelte van hun inkomsten af te dragen, afhankelijk van hun mogelijkheden en van de manier van samenleven.
- **Hoofdelijke verbintenis in bepaalde schulden.** Wanneer één van de samenwonenden een schuld aangaat die noodzakelijk is voor de behoeften van de samenwonenden of van de kinderen die zij samen opvoeden, dan is de andere samenwonende eveneens aansprakelijk. Dat geldt niet voor schulden die buitensporig zijn in verhouding tot de financiële middelen waarover de samenwonenden beschikken. De samenwonenden delen ook de onroerende voorheffing van de woning waarvan één van beide

eigenaar is, alsook de verkeersbelasting van het gemeenschappelijke voertuig.

Vanaf het aanslagjaar 2005 (inkomsten van 2004) beschouwt de fiscus wettelijk samenwonenden voor de berekening van de belastingen niet langer als alleenstaanden. De fiscus stelt ze fiscaal gelijk met echtgenoten.

Meer weten? www.notaris.be¹ (Koninklijke federatie van het Belgisch notariaat)

1. <http://www.notaris.be/>